

***INNOVATION IN
SCIENCE:
MODERN CHALLENGE***

Abstracts of LVI International Scientific
and Practical Conference
Germany, Berlin
14 – 15, August 2023

**Germany, Berlin
14 – 15, August 2023**

ФІЛОСОФСЬКИЙ ПОГЛЯД НА МІЖМОВНУ РІВНОВАРТНІСТЬ

Сайко М. А.,

доктор філософії,

Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

Анотація. *Описаний у розвідці погляд на міжмовні відповідники спрямований на розмежування двох типів рівновартності – нормативно-якісної та симуляційної. Філософський підхід до пропонуваного поділу ґрунтується на працях французького філософа Ж. Бодріяра.*

Ключові слова: *перекладознавство, філософія перекладу, симуляційна теорія перекладу, нормативно-якісна рівновартність, симуляційна рівновартність.*

Переосмислення категорій *симуляція* й *симулякр* крізь оптику постмодернової філософії, зокрема філософії Жана Бодріяра («Символічний обмін і смерть» (1976) [1] та «Симулякри і симуляція» (1981) [2]), спричинилося до закладання основ симуляційної теорії перекладу [3]. Зауважмо, що симуляція, себто перекладання, відбувається завдяки ліквідації будь-яких референцій, через «штучне воскресіння їх у системах знаків, матеріалі ще більші в'язкому, ніж смисл, коли той пропонує себе всіляким системам еквівалентності, всіляким бінарним опозиціям, всілякій комбінаторній алгебрі» [2, с. 7]. Уваговартним у контексті симуляційної теорії є той факт, що переклад є гіперреальною субстанцією або ж симулякром третього порядку, що «можна тлумачити як найвищу форму мистецтва та нової реальності завдяки обмінові, що виникає між ними на рівні симулякрів» [4, с. 88].

Будь-який переклад можна правно вважати симулякром, позаяк в його основі лежать перекладацькі трансформації, маніпуляція знаками та значеннями, імітація, підробка та реконструкція/редуплікація вихідного зразка (первотвору) в комунікації. Окрім того, перекладові як симулякрові третього порядку, поряд

із нормативно-якісними рівновартниками (правомірними репрезентантами), притаманна наявність різнорівневих (залежно від рівня мови) та різнопорядкових симуляційних рівновартників (симулякрів), що своєю чергою найчастіше стають предметом перекладознавчих, а надто ж перекладовотермінозначних, розвідок.

Оскільки метода наукової редукції неодмінно передбачає розрізнення реальності та ілюзії, постає потреба у вирізненні ознак нормативно-якісної та симуляційної рівновартності (див. *Табл. 1*).

Табл. 1. Ознаки нормативно-якісної та симуляційної рівновартності

Нормативно-якісна рівновартність	Симуляційна рівновартність
Об'єктивність (зумовлена семантичною, прагматичною, стилістичною тощо інформацією та мовною нормою)	Суб'єктивність
Первинність	Вторинність
Оперативність	Операційність (операційна конфігурація)
Спрямованість на віднайдення в перекладовій мові конвенційного відповідника	Спрямованість на витворення відповідника
Спрямованість на відображення глибокої дійсності	Спрямованість на витворення (глибокої) дійсності
Завжди зі знаком «+»	Зі знаком «+» або «-»
Закон вартости	Закон цінности
Ультимативність	Суперечність (ефект реальности всередині самого знака, тактильність (тактична галюцинація), маніпуляція)
Результат розпаду реальности в її ретельній редуплікації	Результат розпаду реальности в редуплікаційному бунті знаків (тотальний наступ на форму/зміст).
Реальність	Гіперреальність

Отже, філософський підхід до розгляду питання міжмовних відповідників крізь призму симуляційної теорії перекладу уможливає розрізнення двох типів рівновартності – *нормативно-якісної* та *симуляційної*. Такий поділ, безумовно, збагатить дискусію в галузі перекладознавства й посприє дальшому розвоєві симуляційної теорії перекладу.

Література:

1. Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть / пер. з фр. Л. Кононович. Львів : Кальварія, 2004. 376 с.
  2. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція / пер. з фр. В. Ховхун. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 230 с.
  3. Сайко М. А. Переклад як симулякр та симулякри у перекладі. Закарпатські філологічні студії. 2019. Вип. 9. Т. 2. С. 64–69.
  4. Сайко М. А. Відтворювання і стандартизація медичної термінології в німецько-українських лексикографічних джерелах : дис. ... доктора філософії. : 035. Київ, 2021. 276 с.
-